

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus

Kokouspöytäkirja 2

Aika: torstaina 2.4.2020, klo 12.00-13.30

Paikka: Skype

Kutsutut: ohjausryhmän jäsenet tai varajäsenet

Paikalla: Hannele Pokka, pj.
Saara Bäck, varapj.

Ympäristöministeriö
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Johanna Suurpää
Armi Liinamaa
Mika Honkonen
Marja Kokkonen
Joni Hiitola
Heidi Lettojärvi
Satu Pääkkönen
Miira Riipinen
Jari Luukkonen
Päivi Lundvall
Karoliina Niemi
Tiina Sanila-Aikio
Anne Ollila
Ere Grenfors
Anna-Rosa Asikainen
Mikaela Strömberg-Schalin
Bernt Nordman
Kai Kokko
Mikko Kuusinen
Riitta Rönn
Hanne Lohilahti, siht.
Leila Suvantola, siht.
Johanna Korpi, siht.
Pasi Kallio, siht.

Oikeusministeriö
Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
opetus- ja kulttuuriministeriö
Elinkeinoelämän keskusliitto
Uudenmaan ELY-keskus
Kuntaliitto
WWF-Suomi
Suomen luonnonsuojeluliitto
Metsäteollisuus ry
Saamelaiskäräjät
Paliskuntain yhdistys
Suomen Metsästäjäliitto
Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Natur och Miljö rf
Helsingin yliopisto (pysyvä asiantuntija)
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

1. Kokouksen avaus, kansliapäällikkö Hannele Pokka, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja piti tiiviin tilannekatsauksen. Korona-epidemian vuoksi kokous järjestetään etänä, mutta lainsäädäntöhanke etenee suunnitelmien mukaan. Kokouksen asialistalla on hankkeen projektien tilannekatsaus sekä kansalaisille suunnatun avoimen verkkokuulemisen tulosten esittely.

Hyväksyttiin kokouksen asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Projektien tilannekatsaukset

a. Luonnonsuojelulain uudistus, Riitta Rönn

Projekti on pitänyt kaksi kokousta, jotka ehdittiin pitää ennen koronaepidemian alkua.

Tammikuussa 30.1.2020 pidettiin projektin järjestäytymiskokous, jossa käytiin läpi luonnonsuojelulain uudistamisen yleiset lähtökohdat ja tavoitteet. Keskustelu oli avointa ja projektiryhmän henki hyvä.

Toisessa kokouksessa 10.3.2020 päästiin jo enemmän varsinaiseen asiaan. Käytiin läpi luonnonsuojelulakia ja sen rakennetta yleisellä tasolla. Osa lain luvuista saattaa säilyä pääasiassa ennallaan, toki teknisluontoisin korjauksin. Osaan luvuista on puolestaan tulossa enemmän muutoksia. Projektiryhmän keskustelu oli aktiivista ja esille nostettiin mm. LSL:n suhde eri lakeihin, joita todettiin olevan paljon. Rajapintoja pohdittava huolellisesti ja kiinnitettävä huomiota samaa aikaan käynnissä oleviin ilmastolain ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksiin. Todettiin myös lunastuslain muutoksia koskevan hallituksen esityksen tulevan todennäköisesti vielä kevään aikana.

Esiteltiin sihteeristön laatima työsuunnitelma, joka perustuu teemakohtaiseen käsittelyyn. Työsuunnitelma sai kannatusta ja tarkentuu työn edetessä. Projektin kokouksissa teemaa käsitellään asiantuntija-alusten, sihteeristön alustavien ehdotusten sekä projektiryhmän keskustelun kautta. Myös muita teemoihin kuulumattomia kysymyksiä pidetään mukana.

Lisäksi käytiin keskustelua luonnonsuojelulain nykyisen 1 luvun kehittämistarpeista. Ajatuksena sisällyttää lukuun mm. määritelmät ja periaatteet. Lisäksi luonnonsuojeluhallintoa koskevat säännökset siirretään omaan lukuunsa. Tietohallinnon merkitystä korostettiin keskustelussa ja sama nousi esiin myös kuulemispalautteessa.

Uutena asiana esiin on noussut tarve säätää nopeutetusti rahoituksen ja avustusten myöntämisen säädösperustasta mm. Helmi-hankkeen osalta. Todettiin, että laaditaan HE, jolla lisätään luonnonsuojelulakiin uusi 2 a luku.

Ohjausryhmässä käydyssä keskustelussa viranomaisten ja kuntien roolin selventämistä pidettiin perusteltuna ja nostettiin esiin mm. suotuisan suojelutason käsitteen selvennystarve suhteessa luontodirektiiviin. Työsuunnitelmaan ja käsiteltäviin teemoihin ei tehty tarkennuksia.

b. Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy ja korvaaminen, Saara Bäck

Rauhoitettujen lajien korvausasioita koskevan hallituksen esitys on tarkoitus antaa vielä tämän vuoden puolella. Työ etenee hyvin ja aikataulussa. Korvausasioille luodaan lainsäädännöllinen pohja, jota tällä hetkellä ei ole. Projektin kokouksissa on käsitelty mm. korvausmenettelyn nykytilaa, korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelleen hankkeen suosituksia sekä valtioneuvoston päätösten perustaa vahinkoluokittain. Lisäksi on keskusteltu lain rakenteesta, viljelyvahinkoja koskevista perusteista sekä lainsäädännöllisistä linjauksista.

Korvausjärjestelmän lähtökohtana on pidetty vakuutuksen ensisijaisuutta suhteessa valtion maksamiin korvauksiin. Korvaukset on tarkoitus maksaa täysimääräisinä, mutta valtion talousarvioon otetun määrärahan puitteissa. Ajatuksena on, että kaikkien rauhoitettujen lajien aiheuttamat viljelysvahingot korvataan, mutta korvauksen saajaa koskevia edellytyksiä on tarkoitus rajata koskemaan vain elinkeinoharjoittajia. Korvauksen saaminen edellyttäisi vahinkoilmoituksen tekemistä ja myös työkulut katsotaan tukikelpoisiksi.

Tarkempia linjauksia on tarkoitus tuoda seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen.

Ohjausryhmän keskustelussa nostettiin esiin mm. viljelysvahinkojen osalta se, että korvauksen pohjana olevien valmiiden satotaulukoiden lisäksi olisi huomioitava myös tapauskohtaisuus. Kyse on selkeyden ja tapauskohtaisuuden välisestä punninnasta, ja siten oikeudenmukaisuudesta. Huomiota kiinnitettiin myös lain rajapintoihin, kuten esimerkiksi metsästyslakiin ja riistavahinkolakiin.

c. Ekologisen kompensaation kehittäminen, Mikko Kuusinen ja Leila Suvantola

Ekologista kompensaatiota tarkastelevassa projektissa on pidetty vasta järjestäytymiskokous. Projektin pysyväksi asiantuntijaksi valittiin professori Atte Moilanen. Projektin tukena on myös SYKEssä vireillä oleva selvityshanke *Tietotaso ja kokemukset ekologisesta kompensaatiosta Suomessa*, joka valmistuu huhtikuun lopussa, ja jonka ohjausryhmänä työryhmä toimii.

Työryhmä kävi vilkasta ja rakentavaa keskustelua ekologisen kompensaation lähtökohdista, reunaehdoista sekä merkityksestä ohjausekinona. Projektin tarkastelu rajoittuu toimeksiannon mukaisesti luonnonsuojelulakiin ja sen suojelemiin luonnonarvoihin.

Sihteeristö suunnitteli seuraavan kokouksen järjestämistä työpajan muodossa 23.4.2020. Koronaepidemian vuoksi tästä luovuttiin ja kokous pidetään skype-kokouksena, jossa käsitellään projektin työsuunnitelma ja keskeiset projektissa linjattavat kysymykset.

Ohjausryhmän keskustelussa nostettiin esiin ekologisen kompensaation pilotointi ja kohteiden valinta. SYKE:n vireillä olevassa hankkeessa tarkastellaan Suomessa jo toteutettuja pilotointeja ja sen valmistuttua voidaan arvioida, millainen pilotoinnin rooli hankkeessa on käytettävissä olevalla ajanjaksolla. Hankkeessa laaditaan ekologisen kompensaation ohjeistus ja pilottihankkeiden yksi hyöty olisi testata sen toimivuutta. Mikäli ohjausryhmän jäsenillä on ehdotuksia pilottihankkeiksi, sihteeristö (Leila Suvantola) ottaa tällaiset ehdotukset mielellään vastaan.

Lisäksi keskustelussa nostettiin kaikkien projektien kohdalla esiin mm. tarve lisätä ihmisten ymmärrystä monimuotoisuuden merkityksestä ja huomioida uusien ohjausekinojen mahdollisuudet. Lisäksi todettiin, että hankkeen kansainvälinen vertailu tarkoitus toteuttaa osana valmistelua. Vertailuun valittavat maat ovat osin vielä pohdinnassa ja niistä käydään projektiryhmissä keskustelua. Rauhoitettujen lajien osalta vertailumaat on jo valittu.

3. Verkko- ja sidosryhmäkuulemisten tulokset, Johanna Korpi

Esiteltiin tiiviisti verkkokuulemisen tulokset. Verkkokysely kiinnosti ihmisiä huomattavan paljon ja vastauksia tuli noin 2100. Tästä syystä kyselyn analysointi ulkoistettiin Broadscope-nimiselle

yritykselle, jolla on kokemusta vastaavanlaisista tehtävistä. Sekä sidosryhmä- että verkkokyselyn vastaukset olivat samansuuntaisia.

Keskustelussa todettiin, että yhteensovittamisen tarve nousee vastauksissa selvästi esiin. Tuloksia hyödynnetään valmistelussa muiden selvitysten ohella. Todettiin myös, että kiinnostus luonnonsuojelulain uudistamista kohtaan on hyvä merkki ja on tärkeää sekä saada että välittää uudistuksesta tietoa.

4. Muut asiat

Kokouksessa ei ollut muita asioita.

5. Seuraava kokous pidetään 25.5. klo 14-16, Skype/Pankkisali

Ohjausryhmän syksyn kokouksia ei ole vielä teemoitettu tai aikataulutettu. Näihin palataan myöhemmin.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.20